

Reviderade etiska riktlinjer

ETISKA RÅDETS FÖRSLAG DATERAT 2021-02-15

ANN MALMSTEN OCH EVELINA KAMBRE

I detta dokument presenteras SMK:s etiska rådets förslag till reviderade etiska riktlinjer för SMK. De tidigare etiska riktlinjerna har utgått från ICMCI:s Code of Conduct (som även ligger till grund för certifiering av managementkonsulter, CMC). Då den reviderades för ett par år sedan behövde de svenska riktlinjerna ses över och revideras.

I arbetet har etiska rådet under året haft ca 10 avstämnings- och arbetsmöten. Utgångspunkten för revideringen har varit att spegla ICMCI:s Code of Conduct, men anpassad för svenska förhållanden. Vi har även tagit inspiration av ICF :s (Internationell Coach Federation) etiska riktlinjer, då dessa är väl etablerade i den svenska kontexten och i mångt och mycket behandlar liknande dilemman som managementkonsulter kan ställas inför. De etiska riktlinjerna är även avstämda med ISO 27000-standarden för managementkonsultprocessen.

Strukturen i dokumentet har omarbetats för att bättre följa Code of Conduct. Inom parentes anges stundtals siffror – som en hänvisning till motsvarande paragraf i Code of Conduct.

Till de etiska riktlinjerna fanns tidigare 10 etiska dilemman framtagna, för att exemplifiera situationer som en konsult kan ställas inför. Dessa har även setts över och i viss mån uppdaterats. Ytterligare tre dilemman har arbetats fram av det etiska rådet. Dilemnana har delats in i tre områden av situationer; före uppdrag, under uppdrag och uppdrag där personliga relationer uppstår.

För att ytterligare stärka det etiska arbetet, lämnas även förslag på en arbetsmodell för implementering av de etiska riktlinjerna i medlemsföretag. Tanken är att varje medlemsföretag aktivt ska implementera de reviderade etiska riktlinjerna. Detta kan t ex ske genom arbete enligt metoden och användande av de etiska dilemman som presenterats. Metoden kan sedan användas som beskrivning, exempelvis i offentliga upphandlingar, för att styrka etiskt konsultarbete.

Styrelsen har behandlat förslaget till nya etiska riktlinjer samt de uppdaterade/nya dilemman och dessa har förankrats på ett medlemsmöte 2021-01-13 före slutgiltigt fastställande.

SMK:s Etiska Riktlinjer

Allmänna förutsättningar

Dessa regler ligger till grund för föreningen Sveriges Managementkonsulters policy och verksamhet. De baserades initialt på den internationella Code of Conduct, som fastställdes av ICMCI (International Council of Management Consulting Institutes). Under 2020 har riktlinjerna utvärderats i delaktighet med medlemmarna och slutligen beslutats av Sveriges Managementkonsulters styrelse den 1 februari 2021.

SMK har förbundit sig att upprätthålla och främja etiken i konsultationer. Därför förväntar sig SMK att alla medlemmar och deras konsulter ansluter sig till nedanstående riktlinjer och principer för etiskt uppförande. Likväl förväntar sig SMK att alla medlemsföretag aktivt arbetar med att implementera riktlinjerna, som en del i sina kvalitetsledningssystem, och att de säkerställer kännedom och efterföljande hos medlemsföretagets konsulter.

Definitioner

Konsult är en person som har ett visst inflytande på en individ, en grupp eller en organisation, men som inte har direkt mandat att genomföra förändringar eller implementera insatser. Konsult är den som har en oberoende ställning i relation till uppdragsgivare, kund, tredje part.

Konsultativt arbete är ett partnerskap med uppdragsgivare, i en medvetandegörande och utvecklande process, med ett tydligt syfte och med tydliga roller mellan parterna.

Professionell konsultrelation finns när konsultationen omfattas av en affärsmässig överenskommelse (kontrakt) som tydliggör båda parternas ansvar.

Rollerna i konsultrelationen klargörs ofta genom att skilja mellan uppdragsgivare/beställare och kund. I de fall då uppdragsgivare och kund är samma funktion/person används benämningen kund. I de fall det rör sig om olika funktioner/personer har SMK definierat dessa roller som:

- **Kund** är den som konsultationen riktar sig till, en chef, en ledningsgrupp eller en avdelning/enhet.
- **Uppdragsgivare/beställare** är organisationen, och dess företrädare, som betalar för konsultationen eller på andra sätt ser till att uppdraget kan genomföras. Uppdragsavtal ska under alla omständigheter tydligt klargöra de rättigheter, roller och ansvar som såväl uppdragsgivare som kund har (om de är olika funktioner/personer).
- **Intressekonflikt** är en situation, där konsulten har ett privat eller personligt intresse som är tillräckligt för att det ska kunna påverka syftet med hans eller hennes uppgift som konsult och yrkesutövande.

1. Att verka för kundens bästa

Orealistiska förväntningar

Konsulten ska åta sig projekt som är för kundens bästa och inte vilseleda uppdragsgivaren genom att skapa orealistiska förväntningar eller utlova säkra resultat. (1.1)

Precisering av förutsättningarna

Konsulten ska före acceptandet av ett uppdrag i möjligaste mån försäkra sig om att det finns en ömsesidig acceptans av mål, roller och ansvar, omfattning och leverabler, engagerade konsulter, arbetsplan och ersättningsregler. Likaså ska personliga, finansiella eller andra intressen som kan påverka genomförandet av uppdraget, vara klargjorda. (1.2)

Säkerställa uppdragets leverans

Konsulten ska endast acceptera sådana uppdrag som han eller hon har kompetens och resurser att utföra. (2.1)

Konsulten ska arbeta effektivt och med omsorg för att säkerställa framdrift i uppdraget, i enlighet med överenskommelse och avtal. (1.3)

Konsulten ska arbeta utifrån en transparent dialog med uppdragsgivaren och en process för att säkra kvalitet och framdrift i uppdraget. En sådan process bör innehålla uppdragsdialog, uppföljning, justering av och ändringshantering för insatsen, löpande dialog och utvärdering/överlämning. (1.4)

Konsulten ska, då det efterfrågas, erbjuda professionella råd och vägledning till kund och uppdragsgivare. (1.5)

Om ett managementkonsultföretag har anledning att tro att det överenskomna resultatet inte kommer att kunna skapas inom uppsatta avtalsvillkor, bör managementkonsultföretaget, utan dröjsmål, informera kunden om detta och säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas.

2. Professionellt förhållningssätt

Konsulten ska i alla avseenden agera professionellt i förbindelser med uppdragsgivare, allmänhet och kollegor från det egna eller andra konsultbolag. (3.3)

Konsulten ska handla på ett sådant sätt förtroendet för konsulten i dennes roll som managementkonsult säkerställs samt att anseendet för kundens och konsultföretagets varumärke eller managementkonsulting som profession inte skadas. (3.4)

Konsulten ska uppge källor till använd forskning samt respektera rättigheter som andra professionella managementkonsulter utvecklat, genom att inte använda information eller metoder utan tillstånd.

Konfidentialitet

Konsulten betraktar all information som erhålls i uppdrag, som konfidentiell och drar heller inte nytta av den för egen del eller möjliggör för någon annan att göra det. (3.1)

Motstridiga intressen

Konsulten ska aldrig dra personlig fördel av information som erhålls i uppdrag och inte heller möjliggöra att tredje part gör det. (3.2)

Konsulten ska undvika att agera i potentiellt motstridiga positioner eller parallella uppdrag, utan att berörda uppdragsgivare/parter, i förväg informeras om detta och ger sitt samtycke.

Diskriminering

Konsulten ska inte agera diskriminerande i något avseende, till exempel avseende kön, sexuell läggning, ålder, etnicitet och religion.

Samarbete med andra konsulter

Konsulten som, för utförandet av ett visst uppdrag, vill anlita underkonsult eller på annat sätt samarbeta med andra konsulter, ska informera uppdragsgivaren om detta och i förväg få dennes godkännande. Konsulten ansvarar också för att anlitade personer uppfyller de krav och regler som gäller för den egna verksamheten, t ex dessa etiska regler. (2.4)

Konsulten, som i uppdraget möter andra, av uppdragsgivaren anlitade konsulter, ska aktivt arbeta för ett gott samarbetsklimat och transparens i relationen med andra konsulter, med syfte att agera i uppdragets och uppdragsgivarens intresse.

Rekrytering av kundens medarbetare

Konsulten ska avstå från att påverka anställd hos uppdragsgivare att överväga alternativ anställning, utan föregående diskussion med uppdragsgivaren. (1.6)

3. Arvoden och finansiella intressen

Konsulten ska säkerställa att tydlighet finns avseende överenskomna leveranser och att modell för finansiella ersättning är klagjord och transparent, i samband med uppdragsstart.

Konsulten ska offerera lösningar, redovisa tid och transparent fakturera, i enlighet med kontrakt, så att onormalt låga anbud, oseriös anbudsgivning, orimliga förväntningar och osund konkurrens undviks.

Konsulten ska eftersträva oberoende och vare sig acceptera provision, kompensation eller andra fördelar från tredje part, i samband med rekommendationer till en uppdragsgivare, utan dennes vetskap och tillåtelse. (2.3)

Konsulten ska inte heller försumma att uppge ekonomiska intressen hos tredje part, vilka kan påverkas av sådana rekommendationer. (2.2)

Försäkran

Jag försäkrar att de etiska riktlinjerna är integrerade i vårt ledningssystem och att samtliga medarbetare i vårt konsultbolag regelbundet tar del av och i uppdrag förhåller sig till dessa.

Ort den

Signatur

Namnförtydligande